

Рôкъ XII. Скрентонъ, Па., Четверъ 2-го Юнія, 1904. Число 22. — Vol. XII. Scranton, Pa., Thursday, June 2, 1904. No. 22.

Наука - се сила.

Нема мабуть чоловѣка, котрый бы заперечивъ сему.

Науки особливо намъ Русинамъ бракуе. Задля нашои темноты тиснуть насъ у краю, задля нашои темноты не можемо ся пôднести и въ Америцѣ.

Щобы зарадити сему лиху краевй Русины закладають всюды бурсы, въ котрыхъ дають помôчь охочимъ до науки дѣтямъ.

Йонкерске всенародне вѣче ухвалило заложити таку саму бурсу въ Америцѣ, въ Ню Йорку.

Головно въ тôй цѣли утворено „Народный Фондъ".

Фондъ сей выносить нынѣ вже кôлькасотъ долярôвъ, але то все за мало, бо дѣтей рускихъ способныхъ и охочихъ до науки е богато.

Щобы помочи рускимъ дѣтямъ и чимъ скорше збôльшити Рускій Народный Фондъ въ Америцѣ,

„Свобода" роздасть зовсѣмъ безплатно 12 курсôвъ Мѣжнародныхъ Кореспонденційныхъ Школъ, тымъ 12 дѣтямъ, дѣвчатамъ або хлопцямъ, котрй вôдъ днесь до 1-го Септембра 1904 зберуть найбôльшу суму грошей на Рускій Народн. Фондъ въ Америцѣ.

Курсы тй суть слѣдуючй:

1. Курсъ стеноґрафічный обнимаючій: спеловане, краснопись, граматику, інтерпункцію, писане листôвъ и стеноґрафію.
2. Курсъ книговодства (bookkeeping), складаючій ся зъ науки аритметики, краснописи, поединчого и подвôйного книговодства, отвираня, замыканя и змѣны гандлевыхъ книжокъ та модерныхъ офисовыхъ методôвъ.
3. Курсъ стеноґрафічный.
4. Курсъ подвôйного книговодства.
5. Курсъ низшои и высшои аритметики.
6. Курсъ низшои аритметики.
7. Курсъ спелованя.
8. Курсъ краснописи.
9. Курсъ композиціи и реторики.
10. Курсъ граматики.
11. Курсъ писаня листôвъ.
12. Курсъ исторіи Сполученыхъ Державъ.

Тй курсы, котрй коштують разомъ кôлькасотъ долярôвъ, роздасть „Свобода" 12 рускимъ дѣтямъ зовсѣмъ безплатно, яко нагороду за ихъ патріотизмъ.

Всѣ курсы суть въ анґлійскôмъ языцѣ.

Убѣгати ся о тую нагороду могуть дѣвчата и хлопцѣ зô Сполученыхъ Державъ и Канады, бо Мѣжнароднй Кореспонденційнй Школы мають ученикôвъ по цѣлôмъ свѣтѣ и учать при помочи Кореспонденціи, значить кождый може въ ихъ школѣ учитись сидячи таки у себе дома, безъ взгляду на се де мешкае. Може учитись не перериваючи своеи роботы, учитись такъ скоро якъ ему часъ на се позваляе.

Кождый, хто достане курсъ вôдъ „Свободы" достане всѣ потрѣбнй книжкй и паперы даромъ. Збирати грошѣ на Р. Нар. Фондъ могуть дѣти не лишь самй, але также черезъ своихъ приятелѣвъ и знакомыхъ. Одначе всѣ грошѣ зôбранй въ першій чи другій спосôбъ - повинна лишь сама дитина вôдсилати, щобы можна знати на чій рахунокъ тй грошѣ записовати.

Всѣ зôбранй грошѣ пôдуть до касы Руского Народного Фонду въ Америцѣ. Грошѣ треба высилати зô списомъ жертводателѣвъ и именемъ того хто ихъ посилае не до „Свободы", а просто на адресу Narodnyj Fond, Box 108, Jersey City, N. J., а на чекахъ та моніордерахъ выписовати имя John Glowa, Treasurer.

Грошѣ посилайте сейчасъ, коли ихъ зберете. Всѣ грошѣ, якй пришлете вôдъ теперь до 1-го Септембра будуть разомъ зсумованй а надгороды достануть тй дѣти, котрй прислали найбôльшу суму грошей черезъ тй 3 мѣсяцѣ.

До працѣ, дѣти, до працѣ! Збирайте самй и просѣть другихъ хочьбы и старшихъ, щобы збирали на ваше имя грошѣ на Рускій Народный Фондъ въ Америцѣ. Збирайте при кождôй нагодѣ, нехай и одна хвилька марно не пропаде а такъ не тôлько зробите добре дѣло, але и заслужите собѣ славу та поможете собѣ самимъ и другимъ дôйти до науки, до просвѣты.

КАЛЕНДАРЬ.

Червень.

2	Ч.	Талалей
3	П.	† Констант. и Єлена
4	С.	Василискъ (Отд. Сош.)
5	Н.	Михаилъ
6	П.	Симеонъ (Поч. Поста)
9	В.	† Трете Обр. гл. Іоан. Кр
8	С.	Карпъ

ЗЪ ПРИЧИНЫ вôдбуваючои ся теперь Конвенціи „Союза" нынѣшна „Свобода" выходить на 4 сторонахъ друку.

— УБОГІЙ фармеръ Стефанъ Вайтбекъ, котрый живе въ охресности Ґрейтъ Фолсъ, Монт., претрясавъ оногды одягъ помершои жены и на свое перевелике диво найшовъ банковый чекъ на 125 долярôвъ. Грошѣ були зашитй пôдъ латкою старого кафтаника. Врадуваный та зацѣкавленый почавъ пороти всѣ лахи помершои и ставъ ся богачемъ. Выпоровъ зъ нихъ 14 тысячь долярôвъ въ банкнотахъ и цѣнныхъ паперахъ!

Звôдки жена убогого фармера взяла стôльки грошей, се е тайною. Фактомъ лише е, що фармерь не знавъ про майно своеи жены за еи житя. Найцѣкавше, що обое бѣдували тяжко, а иногдѣ не мали навѣть цента на найконечнѣйшй потребы. А мѣжь тымъ жена щадила.

Померла она передъ кôлькома тыжнями.

— ТЕЛЄҐРАФУЮТЬ зъ Кіева (на Украинѣ), що минулои середы зъ ударивъ ся на Днѣпрѣ пароходъ „Царь" зъ прогульковымъ кораблемъ, наслѣдкомъ чого той послѣдный потонувъ въ протягу кôлькохъ мінутъ. На корабли находило ся тодѣ 340 осôбъ, зъ котрыхъ уратовано 333, а прочй погибли въ филяхъ рѣки.

— ЖЕРТВОЮ страшнои експльозіи упала минулои недѣлѣ цѣла фабрика выбуховыхъ матерій фірмы „Лейкъ Шоръ Навелти Ко. Воркс" въ Финдлей, О. Зъ кôльканайцятьохъ фабричныхъ будинкôвъ, якй були побудованй на просторѣ 10. акрôвъ, не лишивъ ся камѣнь на камени. Все лежить въ звалищахъ. Зъ людей погибло 7-охъ, а 20 е покалѣченыхъ.

— ЦѢЛЕ мѣсточко Емпоріюмъ, Па. впало оногды жертвою страшнои експльозіи. Експльодувало 65 тысячь фунтôвъ пороху та динаміту въ фабрицѣ „Кійстонъ Павдеръ& Дайнамайтъ Воркс", яка лежить пôдъ самымъ мѣстомъ, тожь можна собѣ уявити, якй були наслѣдки експльозіи. Майже всѣ домы и будинки въ мѣстѣ були ушкодженй а всѣ вôкна на 5 миль довкруги повыбиванй. Зъ людей нѣхто не втративъ житя, що можна назвати чудомъ. Фабрика и кôлькадесять другихъ будинкôвъ лежать въ звалищахъ.

— ЦѢКАВА подѣя лучила ся въ Ґалвестонъ, Текс. Якійсь Павло Кларксонъ укравъ въ свого господаря брилянтовый перстень, вартости 300 долярôвъ, и проковтнувъ его. Боявъ ся, бачите, абы не найшли въ него перстеня при ревизіи, отже сховавъ его въ .... жолудку. Не помогло се одначе нѣчого, бо хитра поліція швидко догадала ся правды, а прикликанй лѣкарѣ вôдкрили перстень въ жолудку при помочи лучѣвъ X.

На добавокъ перстень бувъ не стравный, Кларксонъ почувъ страшнй болѣ въ жолудку, поліція загрозила тяжкою карою за крадѣжь, а всякй средства на прочищене не помагали. Не було отже иньшои рады лишь пôддати ся операціи. Тодѣ лѣкарѣ розрѣзали ему жолудокъ, выняли перстень и знову зашили гарненько. Злодѣй приходить вже до себе, але замѣсть перстеня мае рубець на животѣ. Жолудокъ не е вже нынѣ добрымъ захистомъ для краденыхъ рѣчей, бо ... поліція и тамъ ихъ вышукае, а лѣкарѣ выймуть.

— ОДЕНЪ зъ російскихъ дневникôвъ зазначуе мимоходомъ, що втрата, яку понесла Росія наслѣдкомъ знищеня панцирника „Петропавловскъ," рôвнае ся пôврôчному буджетови міністерства просвѣты. И сподѣймо ся добра на свѣтѣ, коли на оденъ нужденный корабель выдае ся бôльше грошей, чимъ на выховане кôлькохъ міліонôвъ молодѣжи!

— РУСКА церква въ Бодрогъ Олосѣ на Угорщинѣ згорѣла до нащадку. Церкву запаливъ грôмъ.

— ХОДИТЬ чутка, що російскій царь хоче жертвувати изъ своихъ фондôвъ 500 міліонôвъ рублѣвъ на военнй цѣли, але здержують его вôдъ сего его стрыѣ.

— СМЕРТЬ въ огни найшло 3 особы въ селѣ Жизномирѣ бучацкого повѣта. Ударивъ тамъ грôмъ въ стодолу господаря Миколы Стойкова и спричинивъ пожаръ, котрый обнявъ также стайню. Стойкôвъ хотѣвъ ратувати зô стайнѣ худобу, але и самъ упавъ жертвою огню. Та сама судьба постигла его двое дѣтей, 13 и 8-лѣтнй дѣвчата, котрй кинули ся за батькомъ до стайнѣ и вже не вернули. Разомъ зъ ними згорѣли кôнь и безрога. Недогарки трехъ людскихъ трупôвъ добуто ажь по згашеню огню.

И ТАКЪ ЛУЧАЄ СЯ...

— Чи ты чувъ!? Полісменъ Майкъ прямо вôдъ престола забравъ вчера панну молоду.

— Такъ? а то скандалъ! И якажь причина?

— Бо... бо... оженивъ ся зъ нею.

ДОБРЫЙ СВѢДОКЪ.

— Чуете? Вôнъ мене назвавъ осломъ!

— Такъ, можу се посвѣдчити въ судѣ.

— Що вы чули?

— Нѣ, що ты дѣйсно оселъ.

НЕПОРОЗУМѢНЄ.

Священикъ: „Такъ, панѣ, для васъ се великій ударъ, що вы мусѣли стратити свого мужа; однакожь, вы не повиннй вôддаватись розпуцѣ. Вы знаете прецѣнь, де можете знайти потѣху."

Вдова: „Такъ, отче, се дуже красно и добре... але женитись зъ вдовою зъ чотырма дѣтьми, на се не рѣшить ся такъ легко якій мущина."

ПОДЯКА.

Почуваемо ся до обовязку зложити Вамъ п. В. Гришко сердечну подяку за ласкаве и щире занятє ся збиранемъ складокъ въ корысть нашои украиньскои бурсы, котру мы удержуемо лишь зъ даткôвъ добровôльныхъ; хлопцѣвъ маемо 16. Мимо аґітаціи кацапскои на всѣ боки и пôдлои ихъ тактики, пхає ся якось напередъ, хоть тяжко дуже. Дôстали мы 200 К. въ Грудни 1903, а 176 К. въ Лютôмъ 1904. Впали они на насъ, якъ яка манна. Сердечна подяка и „Боже заплать" Вамъ та всѣмъ жертводателямъ за сей княжій даръ. Поручаючи ся ласкавôй памяти на будучность, шлемо привѣтъ: „Не пора Москалеви и Ляхови служить" и здоровимо щиросердечно.

Вôдъ Выдѣлу філіи „Просьвіта" въ Сяноцѣ, дня 10 Мая 1904.

Омелянъ Константиновичъ
голова.

„SVOBODA"
(LIBERTY)
The Ruthenian (Little Russian) Weekly published every Thursday at 209-211 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

UNION LABEL 23

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16. 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода"

часопись для руского народа въ Америцѣ и орґанъ „Р. Н. Союза", выходить що тыждня въ Четверъ и коштуе:

Въ Америцѣ на рôкъ $2.00
До старого краю на рôкъ $2.00
Въ Америцѣ на пôвъ року $1.00
До старого краю на пôвъ року...$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда зъ горы (напередъ).

Грошѣ треба посылати въ реджiстрованôмъ листѣ, або через експресовый, або почтовый money order (мони ордеръ). Money order, то е карточку, котру дôстанете вôдъ почтаря або аґента на експресовôмъ офисѣ, пôшлѣть намъ, бо безъ того мы не годнѣ грошей дôстати.

Адресъ:
„SVOBODA"
Box 353,
SCRANTON, PA.

Новый телефонъ Нумеръ 787

Безъименныхъ дописей не принимаемо.

Хто хоче, щобы те, що напише, було друковане въ „Свободѣ" въ Четверь, мусить прислати рукопись до Скрентонъ найдальше въ Пятницю вечеръ.

Хто хоче, щобы его адресъ змѣнити мусить подати намъ, кромѣ нового, также свôй старый адресъ.

Листъ изъ Старого краю

„Бунтъ" въ гуцульськихъ горахъ.

Въ спокôйнôй Галичинѣ наразъ залунало про бунтъ. Таку звѣстку принѣсъ передъ кôлькома днями до Львова до шовiнiстичныхъ ґазетъ телеґрафiчный дрôтъ зъ гуцульськихъ гôръ. Найлучшй „прiятелѣ" руськихъ хлопôвъ, такй ґазеты, якъ »Wiek Nowy«, »Dziennik polski«, »Słowo polskie« та иньшй покрили ся довжезнымъ рядомъ телеґрамъ та дописôвъ вôдъ „спецiяльныхъ" кореспондентôвъ, а одна звѣстка страшнѣйша, крôвавѣйша вôдъ другои. А зъ львôвськихъ польськихъ ґазетъ забрало всѣ тй звѣстки якъ найправдивѣйшу правду ц. к. кореспонденцiйне бюро при львôвськôмъ ц. к. намѣстництвѣ и розôслало ихъ далѣ, до Кракова, до Вѣдня, зъ вѣденськихъ ґазетъ пôдуть тй звѣстки ще далѣ, и въ сѣй хвилѣ може телеґрафiчный дрôтъ принѣсъ до васъ, до Америки, звѣстку, що вашй гуцульськй браты пôднялись ся на своихъ ворогôвъ, на польськихъ панôвъ та жидôвськихъ лихварôвъ, абы выгубити ихъ до тла...

Въ нашихъ листахъ була вже неразъ згадка, якъ то всякй темнй духи, котрй доси ссали кровь зъ темного Гуцула, а котрй все знаходять опѣку пôдъ крилами галицького правительства, старають ся всѣми способами знищити тй початки органiзацiи Гуцулôвъ, якй проявляють ся въ „Сѣчахъ", товариствахъ ґiмнастично-пожарничихъ. Въ тôй своѣй „роботѣ" тй темнй духи не жахають ся нѣчого и власне однымъ зъ такихъ средствъ суть тй вѣсти про бунтъ Гуцулôвъ.

Передъ пару тыжнями жандармерiя арештувала на одныхъ Сѣчовыхъ зборахъ кошового „Сѣчи" въ Жабю Юрiя Соломiйчука, за його промову на зборахъ и за ношене вôдзнакъ, дозволеныхъ статутомъ „Сѣчи", а заказаныхъ косôвськимъ старостою. По сѣмъ арештованю гнеть розпущено вѣсть, що Соломiйчукъ, се страшный чоловѣкъ, якiй сидѣвъ уже кôлька рокôвъ за рôжнй рѣчи въ кримiналѣ, що вôнъ намовлявъ до бунту, до рѣзнѣ и т. п. На дѣлѣ за Соломiйчукомъ нема нѣякои провины и вôнъ мабуть буде увôльненый, тôлько вымучать його въ слѣдчôмъ арештѣ, але його арештоване було потрѣбне для постраху, а може й для роздражненя, бо власти на Гуцульщинѣ хотѣли бы конче довести до якихсь розрухôвъ, абы мати опсля розвязанй руки и погуляти по горахъ зъ шибеницею й катомъ. Нѣ зъ сего нѣ зъ того рознесла ся чутка, що на Юрiя, т. е. 6. с. м., Соломiйчука мае вôдбити зъ арешту товпа 600 Гуцулôвъ, и власти зо страху перевезли його до Коломыѣ.

А далѣ пôшли вѣсти, що Гуцулы ладять ся рѣзати панôвъ и Жидôвъ, що тамъ хтѣли перевернути телеґрафiчный стовпъ, а тамъ когось вдарили, що тамъ зôбрали ся товпою, а тамъ знова хтось грозивъ и т. д. и т. д. Гуцулы роблять собѣ свою господарску роботу, не думаючи навѣть про нѣякй бунты, а тымчасомъ панки въ Жабю, въ Косовѣ, въ Кутахъ, придумують що-разъ грôзнѣйшiй бунтъ, шлють телеґраму за телеґрамою, то до Коломыѣ зъ просьбою о вôйско и жандармôвъ, то до львôвськихъ ґазетъ... И приходить въ спокôйнй гуцульськй горы вôйско, приходять жандармы, а на народъ паде пострахъ, нападае роздражнене... Хто знае, може власти въ сей спосôбъ удасть ся выкликати якй розрухи, а тодѣ погуляеть ся въ гуцульськôй крови. О, австрiйське вôйсько, котре такъ хоробро вмѣе тѣкати зъ поля битвы, дуже вôдважне супротивъ безборонного хлопа чи робôтника а дуже готове ратувати „ладу и порядку", вôдъ „внутрѣшного ворога"!...

А тымчасомъ у Львовѣ конфiскують руськй ґазеты за всякiй, хочь-бы найлагôднѣйшiй голосъ критики въ тôй справѣ, а навѣть сконфiскували »Дiло« за допись, котра тôлько констатуе, що нѣякихъ розрухôвъ нема, — коли высше згаданй польськй ґазеты подають безкарно найстрашнѣйшй вѣсти, роблячи на тôмъ золотый интерессъ, бо цѣкавый народъ розхапуе ихъ десятками тысячѣвъ... А краевй власти, хочь добре знають, въ чѣмъ дѣло, анѣ пальцемъ доси не рушили, абы запобѣгти дальшому шереню тыхъ фальшивыхъ звѣстокъ або потягнути до одвѣчальности тыхъ, що ихъ розсѣвають, непокоячи тымъ населене въ цѣлôмъ краю.

Просто злôсть збирае, що насмѣвають ся зъ насъ, тешуть намъ кôле на головахъ, говорять про насъ, що хочуть, замыкають насъ, переслѣдують безъ причины, а мы не маемо силы, абы за все те вôддати имъ належну вôдплату, хочь-бы навѣть и танцемъ кровавымъ, але зъ такою силою, щобъ имъ не помогло нѣяке вôйсько нѣ жандармы!...

„Клюбъ лайдакôвъ".

Вôдъ часу до часу розносить ся изъ звѣстка, що котрыйсь изъ членôвъ „Кола польського", выбраный завдяки насильствамъ посломъ, допустивъ ся якого звычайного лайдацтва чи ошуканьства, за котре належить ся кримiналъ. Таке „нещасте" приключило ся теперь послови зъ пятои курiи Станиславôвського и сусѣднихъ повѣтôвъ, д-рови Валевському. Сей панокъ, що зôставъ „выбраный" поломъ найширшихъ народныхъ масъ противъ звѣстного руського хлопа Гурика, уживавъ свого мандату на те, абы набивати грôшми свою кешеню, ажъ нарештѣ одинъ вѣденьскiй адвокатъ закинувъ йому передъ судомъ рôжнй злочины и зôбовязавъ ся перевести доказъ правды. Справа мусить бути дуже „паскудна", коли нею мусôло ажъ заняти ся „Коло польске", яке звычайно таки рѣчи стараеть ся укрити передъ людськимъ окомъ, и може бути, що д-ръ Валевскiй мусѣти-ме навѣть зложити мандатъ. Але се справы не полѣпшить. На його мѣсце старство въ порозумѣню зô шляхотськимъ центральнымъ комiтетомъ для выборчихъ розбоѣвъ выбере другого Валевського, а зрештою бôльша часть „Кола польского," то самй такй панки, котрыхъ давно вже повинно були перевезти зъ парламенту до кримiналу... Але великихъ злодѣѣвъ не вчепить ся „рука справедливости", бо нынѣ „справедливость" слѣпа и натрафляе звычайно на нуждарôвъ...

11. мая 1904. М. Л.

— ХТО хоче достати докладнй информацiи дотично руско-анґлiйскихъ учителѣвъ въ Канадѣ зволить написати до Mr. Theo. Wachna, Secretary—Treasurer Rural Municipality, Stuartburn, Man., Canada, або на адресу: Canadian Farmer, Box 82, Winnipeg, Man., Canada.

СПРАВЫ „СОЮЗА".

Головный Урядъ „Р. Н. С." на роки 1902—1904.

Головный председатель — о. М. СТЕФАНОВИЧЬ, 619 Carson Str., Pittsburg, Pa
Головный секретарь — С. ЯДЛОВСКIЙ, Box 76, Jersey City, N.J.
Головный касiеръ — АЛЕК. ШАРШОНЬ, 524 Pine & Franklin St. Shamokin, Pa.

Ихъ заступники:
Мѣсто-председатель.....М. Кравчишинъ, NORTHAMPTON, PA.
Заст. секретаря.............Вас. Гришко, SCRANTON, PA.
Заст. касiера...................И. лова, EXCELSIOR, PA.

Раднй:
М. Турокъ....................Priceburg, Pa.
Мих. Пачута..................Mt. Carmel, Pa.
Дiон. Голодъ..................Jersey City, N. J.
Мих. Грацонь.................McKeesport, Pa.
Андрей Добошь...............Lansford, Pa.
Ив. Сабатъ.....................Yonkers, N. Y.

Ихъ заступники:
Ал. Горбаль, Мих. Югасъ, К. Кобанъ, А. Валевскiй, Ник. Добровскiй.

Контрольна комiсiя:
о. Н. Пôдгорецкiй, box 31, Jersey City, N.J.
К. Кирчôвъ, 140 Essex Str., „ „
Ив. Гардый, Trauger, Pa., Westmorel. Co.

За 70 центôвъ на мѣсяць Союзъ платить 600 долярôвъ посмертного за мужа, а 300 долярôвъ за жену и другй запомоги въ разѣ иншихъ нещасныхъ выпадкôвъ.

Въ Союзѣ можете убеспечити вашй дѣти за таншй грошѣ якъ де инде а посмертне за нихъ дôстанете бôльше якъ де инде.

ОГОЛОШЕНЕ.

ВП. П. СЕКРЕТАРѢ СОЮЗА!

Прошу разъ на все собѣ занамятати, що грошѣ належачй до Р. Н. Союза выписуе ся на имя: Alex Sharshon, treas., Shamokin, Pa., а не на мое имя, тôлько тй монi ордеры и чеки выписанй на имя Alex Sharshon засылайте просто до мене а я самъ вôдошлю до касiера.

Пригадую § 9 статутôвъ „Союза", на пôдставѣ котрого члены приступаючй до „Союза" а маючй высше 40 лѣтъ мають до трохъ мѣсяцѣвъ по вступленю предложити менѣ метрику уродженя.

Рухъ

въ вôддѣлахъ Р. Н. С.

ПÔВРÔЧНЫЙ МIТИНҐЪ

братства Успенiя Пресв. Богород. въ Allegheny Pa., вôддѣлъ 56 Р. Н. Союза, вôдбуде ся дня 12 Юнiя. Кождый членъ мае ставити ся въ гали о годинѣ першôй по полудни. Котрый членъ не прийде на мiтинґъ заплатить 50 центôвъ кары, а урядникъ $.1.00. Буде ся принимати новыхъ членôвъ безъ вступного. Рôвножь буде ся робити рахунки зъ пôвъ року и буде ся радити о дуже важныхъ справахъ. Кождый членъ мае вырôвнати свôй довгъ, бо хто довженъ за три мѣсяцѣ а не заплатить, стратить право до запомоги и буде зъ братства вымазаный. Хто не належить до братства, нехай прийде а мы его радо приймемо и буде забеспеченый, бо якъ самй знаете, що о нещасте не трудно.

Урядъ братства:
Петро Герляхъ, председат.,
Павло Ґера, касiеръ,
М. Турковскiй, секретарь,
Box 237, McKees Rocks, Pa.

ПÔВРÔЧНЫЙ МIТИНҐЪ

бр. св. О. Николая, вôддѣлъ 104 Р. Н. Союза, въ Perth Amboy, N. J. вôдбуде ся дня 5-го Юнiя о 2-ôй пополудни. Хто не явить ся на мiтинґъ заплатить $1.00 кары. На мiтинґу приймемо новыхъ членôвъ за знижене вступне.

Микола Вавирчакъ, предс.,
Кузма Шкуратъ, секретарь.

ПОВѢДОМЛЯЮ

всѣхъ членôвъ нашого братства св. Андрея въ Бреславъ, Па., вôддѣлъ 30, що пôврôчный мiтинґъ вôдбуде ся дня 26-го Юнiя о 2-ôй годинѣ пополудни. На мiтинґу буде прочитане справоздане касове за послѣдныхъ шѣсть мѣсяцѣвъ. Будемо такожь принимати новыхъ членôвъ до братства за $1.50 вступного а до Р. Н. Союза после статутôвъ; будуть и другй важнй справы до полагодженя. Тожь напоминаю всѣхъ Братôвъ, щобы ся поавили на той мiтинґъ и вырôвнали свôй довгъ; котрый членъ не появить безъ важнои на тое причины, заплатить кару 50 центôвъ; а котрый бы членъ появивъ ся въ пянôмъ станѣ и робивъ баламуту буде строго караный.

Панько Леньо, секретарь.

— ВÔДДѢЛЪ Р. Н. Союза ч. 78 въ Майнерсвилъ, Па. напоминае своихъ членôвъ, щобы ся посходили на слѣдуючiй мiтинґъ, котрый вôдбуде ся дня 19-го Юнiя 1904 въ церковнôй гали. Хто не прийде на мiтинґъ зъ тихъ що не роблять, заплатить 50 центôвъ кары. Хто не бувъ на мiтинґу 15-го Мая и теперь не прийде, того имя подамо до публичнои вѣдомости. Тихъ, котрй мешкають по другихъ плейзахъ напоминае ся, щобы выплатили свôй довгъ, бо инакше будуть зъ братства вымазанй.

Васко Крамарь, председат.,
Гр. Беньо, секретарь.

ПÔВРÔЧНЫЙ МIТИНҐЪ

бр. св. Йоана Хрестителя вôддѣлъ Союза 62. въ Monessen, Pa. вôдбуде ся 12 Юнiя. На мiтинґу будуть прочитанй доходы и розходы за послѣдныхъ 6 мѣсяцѣвъ. Въ мѣсяцю Юнiю и Юлiю приймемо новыхъ членôвъ безъ вступного. Члена Ал. Мачечка взываю, щобы на сей мiтинґъ зголосивъ ся, бо инакше буде зъ братства вымазаный. — А. Горощакъ, председ.

ПОВѢДОМЛЯЮ,

що до братства св. Йоана Хрестителя въ McKeesport, Pa. буде принимати ся въ Червню — вступъ тôлько за 50 ц. Сли хочешь кождый Русине забезпечити ся на дальшу будучнôсть, то приходи и вписуй ся для добра свого.

Т. Каськôвъ, секретарь.

ПОВАЖАНЙ СЕКРЕТАРѢ СОЮЗА!

Всѣ непроданй календарѣ Союза просимо звернути до кôнця Червня 1904 Редакцiи »Свободы«.

Послѣднй вѣсти.

У ФРАНЦIИ вôдбули ся оногды выборы до мунiципальныхъ радъ, въ котрыхъ клерикалы и кôнсерватисты втратили 30 мандатôвъ. Выбрано загаломъ 260 приклонникôвъ теперѣшного правительства и 102 его противникôвъ.

ТЕЛЕҐРАМЫ ЗЪ ПОЛЯ ВÔЙНЫ.

Мукденъ, 26 мая. Въ японьскôй армiи, що стоить коло Фенґъ-Ванґъ-Ченґ выбухла холера. Вмирае денно по кôлькадесять жовнѣрѣвъ.

Петербургъ, 27 мая. Чутка про велику битву пôдъ Портъ Артуромъ, въ котрôй мало полягчи 15 тысячь Японцѣвъ и 3 тысячѣ Росiянъ, не справджуеть ся. Офiцiяльнй круги заперечують такожь, будьто-бы рос. кружлякъ »Богатырь« бувъ знищеный коло Владивостока.

Ню-Чванґъ, 27 мая. 65-тысячна армiя Японцѣвъ находить ся вже лише 10 миль вôдъ Портъ Артура.

Шанґай, 28 мая. Японцѣ здобули позавчера Кiнъ-Чавъ. Въ борбѣ полягло 4000 Росiянъ. Японьскй втраты не звѣснй. Кажуть, що втратили они тамъ около 6000 людей.

Парижь, 29. мая. Дописувателѣ тутешныхъ дневникôвъ твердять зъ цѣлою рѣшучостiю, що Росiяне окружили зъ трехъ сторôнъ армiю японьского ґенерала Курокi. Японцѣ цофають ся до моря.

КНИЖКИ

Американьскiй шляхтичь	15
Бланкеты на метрики	2
Весела книжочка зъ образками	30
Де що про звѣрята	30
Де-що про права и суды въ Сп. Дер.	10
Де-що зъ исторiи росiйскои православнои мiсiи въ Америцѣ	10
Дорога до свѣдомости	10
Зубъ за зубъ	10
Загадки и образки	10
Журавлѣ	15
Календарь „Союза" (1904)	25
Казка про жида	10
Конституцiя Сполуч. Державъ	10
Книжка для опѣкунôвъ хорыхъ	10
Книжочка колекторска	
Марiя	10
Народный Рухъ Ав.-Уг. Русинôвъ	157
Оповѣданя для дѣтей	20
Образки зъ Америки	10
Оповѣданя С. Макара	15
Про вôдступник. вôдъ рос. православiя	10
Псалтирь	100
Покуса	10
Розмова Поляка зъ Русиномъ	10
Руско-анґлiйскiй Словарець (передрукъ зъ Анґл.-руск. Провôдн.	20
Руско-анґлiйскiй Провôдникъ	50
Смерть	10
Тарасъ Шевченко	15
Тымко Гаврилюкъ	15
Читанка друга	25
Читанка трета	40
Читанка четверта	50

Почту мы оплачуемо.

Адресъ:
SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

ОКТАВА МІРБО.

ДЕШЕВА СМЕРТЬ.

Зъ француского переклавъ П. Попятишинъ.

Одного вечера вернувъ старый Кормо до дому по̂знѣйше, якъ звычайно. Похнюпленый и задуманый сунувъ прямо до печи, не обзываючись анѣ сло̂вечкомъ до своеи старои, що сидѣла на низько̂мъ сто̂льци та, оперши локтѣ на колѣна, краяла бураки для варива на вечеру. Сумеркъ вечера залягавъ насамперѣдъ закутины хижѣ, розширявсь во̂дтакъ и на цѣлу хижу... На печи шипѣвъ горщикъ, а при печи куняли два коты, що, прижмурюючи очи, немовь надъ чимсь задумувались. На дворѣ бувъ сильный морозъ. На горбѣ противъ хижѣ лежала червона мрака, а зимный плащь ночи вкрывавъ поволи долину, а лише тутъ и тамъ въ свѣтлѣ мѣсяця искривъ ся иней на деревинѣ. Во̂дъ часу до часу можна було чути скрыпо̂тъ на твердо-замерзло̂й земли.

„Кормо!", закликала стара дрожачимъ голосомъ. „Ге, Кормо!"

Але Кормо не рушавъ ся. Во̂нъ сперъ свои локтѣ на сухѣ ноги и взявши голову въ руки, гейбы тонувъ въ якихсь далекихъ, неясныхъ думкахъ.

„Чуешь?", кричала знова стара пискливымъ голосомъ. „Чуешь, га? Бураки змерзли".

Въ то̂й хвили застукавъ хтось до дверей и сейчасъ появивъ ся въ во̂дчиненыхъ дверехъ жебракъ, якого худа, нуждена стать во̂дбивала рѣзко во̂дъ блѣдого, вечерного неба. Коливъ Кормо и его стара звернули ро̂вночасно свои, повні недовѣрчивости очи въ сторону жебрака, давъ ся чути голосъ: „Прошу... прошу..."

Мужикъ поглянувъ остро въ по̂дъ сильно поморщеныхъ бровь на жебрака и сказавъ поднесенымъ голосомъ: „Прочь, неробо, иди прочь... для дармоѣдо̂въ не маемо нѣчого".

Але жебракъ почавъ знова просити жалкимъ голосомъ: „Прошу, добрый пане! Такъ страшно зимно! Днесь въ ночи можна такъ легко замерзнути на дворѣ..."

„А що мене обходить... вважай, щобысь цѣлый вышовъ!"

„Кобъ вы хотѣли менѣ дати бодай яке леговище, якій закутокъ въ своѣй стайни.. лише на ко̂лька годинъ".

„Въ моѣй стайни!" и Кормо выбухъ глумливымъ смѣхомъ.

„Прошу о милосердіе!"

Голосъ жебрака бувъ слабый и плаксивый; Кормо репетавъ:

„Уважай, щобысь цѣлый вышовъ, кажу тобѣ. Якъ бы ты не бувъ неробою, такъ мавъ бысь досыть ѣсти, и знавъ-бысь де маешь спати. А такъ, добре для тебе! Чи ты гадаешь, що я працюю на се, щобы годувати и ночувати у себе дармоѣдо̂въ! Во̂нъ зъ хижѣ... не додавай менѣ злости... мене морозить вже за плечима при во̂дчиненыхъ дверехъ"....

Здвигнувши раменами, взявъ жебракъ свою порожну торбу на плечѣ и сказавъ зъ жалемъ: „Най вамъ Богъ нагородить! Немилосердно робите... будьте здоровй!"

Зачинивъ за собою дверѣ и по̂йшовъ поволи своею дорогою, шепучи собѣ щось тихо по̂дъ носомъ.

„Сежь прецѣнь по глупому!" бурмотѣвъ Кормо и сказавъ до своеи жены розказуючимъ голосомъ: „Зачини дверѣ на засувку, нехай вони собѣ стукають, доки хотять".

Жена послухала.

Кормо по̂днѣсъ ся троха на своимъ сто̂льци и дивлявъ ся уперто, якъ огонь пожиравъ поволи вугля.

По ко̂лькохъ хвиляхъ зачала жена: „Кормо! Ге! Мужу! Говорю тобѣ, що бураки змерзли. Чи ты вже оглухъ? Чому нѣчого не во̂дповѣдаешь, коли я до тебе говорю?"

При слабо̂мъ, миготѣючо̂мъ свѣтлѣ свѣчки вдивлялась во̂на на згорбленого мужика, що сидѣвъ при огни, и повтаряла заедно: „Чому нѣчого не говоришь? Може тобѣ що долягае? Ты не такій, якъ звычайно".

Во̂нци во̂дповѣвъ Кормо: „Менѣ нѣчого не хибуе!"

„Аджежь тобѣ щось е! Тобѣ щось хибуе! Ты хорый... Менѣ здаесь, що ты зовсѣмъ червоный. Менѣ здаесь, що ты майже фіолетовый".

„Нѣчого менѣ не бракуе", впевнявъ мужикъ ще разъ зъ очевиднымъ напруженемъ.

„Алежь, я виджу, ты вже цѣлкомъ блѣдый."

„Я, цѣлкомъ блѣдый?"

„Такъ, ты цѣлкомъ блѣдый!"

„Ну, такъ, я самъ не знаю, що зо мною. Дѣйстно, я не чую ся зовсѣмъ здоровый. Щось шумить менѣ въ ушахъ... а теперь шумить менѣ въ головѣ. Якъ бувъ я недавно на поли Ремого гадаемъ, що западаюсь... Але се нѣчого... я трошки перейдусь и заразъ буде менѣ лѣпше."

Во̂нъ хотѣвъ по̂днести ся, але не мо̂гъ. Єму здалось, немовь цѣле его тѣло стало оловомъ. Якесь дивне ослаблене заволодѣло его мязами, обезсилило рамена, зломало ему крижѣ. Охлялй, спотнѣлй руки не могли держатись сто̂льця. Языкъ во̂дмовивъ ему послуху, а всѣ предметы въ хижѣ принимали ро̂жнй, живучй формы и почали кругомъ него обертатись, неначе якй привиды... Малй, червонй огники мигали передъ его очима и щезали въ темно̂й ночи, що, здавалось, приходить зъ середины землѣ.

Во̂нъ во̂дотхнувъ слабо. Єго горло було сухе, во̂дзывъ тяжкій: „Думаю, що буду вмирати. Такъ есть! Такъ!..."

„Алежь, Кормо, якъ можешь щось по̂добного говорити?" сказала жена.

„Такъ, такъ... зовсѣмъ певно, я буду вмирати... Смерть маю вже въ головѣ. Положи мене на землю, бо задусить мене..."

Вона простягнула его на землю, по̂дложила подушку по̂дъ голову, зсунула до купы дрожачй его ноги, що зачали вже студенѣти.

„Слухай-же теперь", прошептавъ Кормо завмираючимъ голосомъ. Уважай, щобысь зрозумѣла, про що я тобѣ хочу сказати. Приступись близше... зо мною вже дуже зле..."

Жена схилилась надъ лицемъ умираючого.

„Одже чи чуешь?"

„Такъ, чую!"

„Справа така!... Цминтарь е за малый... я знаю, що во̂нъ за малый!"

„Такъ!"

„Я знаю, що громадска рада хоче его побо̂льшити. Знаю, що хоче купити поле во̂дъ Ремого!"

„Такъ есть!"

„Одначе Реми нѣчого про те не знае. Проте уважай, въ чо̂мъ дѣло. Слухай! Ты купишь поле во̂дъ Ремого; воно не мае великои вартости... то саме каменѣ... За двѣста франко̂въ ты его купишь..."

„Але-жь, якъ поле каменисте, я не хочу его купувати."

„Слухай... Єсли купишь, подаруешь его громадѣ."

„Я маю дарувати поле громадѣ? Ты збожеволѣвъ, Кормо!... Такъ говорити, бо-сь хорый."

„Успокой ся! Ты подаруешь его громадѣ по̂дъ тымъ условемъ, що громада во̂дступить тобѣ за те на цминтари мѣсце на пять квадратовыхъ метро̂въ; а се стоить пятьсотъ франко̂въ. Розумѣешь? Ты даси двѣста франко̂въ, а за се достанешь пятьсотъ! При то̂мъ зыскаешь триста франко̂въ. Мусишь лише спѣшитись. Йди завтра до Ремого, але не по̂знѣйше, якъ завтра!"

„Пять сотъ франко̂въ! Пятьсотъ франко̂въ!" И заглубилась старуха зовсѣмъ въ мысляхъ про таку суму, розважала и обчисляла въ своѣй головѣ чистый зыскъ такого по̂дприемства... Вона не завважала, що Кормо перестававъ вже зовсѣмъ говорити; вона не чула слабого, завмираючого хрипѣня, що, якъ шепо̂тъ ненатягненого годинника, выходило зъ его горла; вона не бачила, якъ его пальцѣ вже корчились, якъ въ судорогахъ кидались его ноги, якъ зѣницѣ его очей засувались по̂дъ розширенй, заковязлй повѣки, що лише бѣлокъ було видно..... Наразъ впала старусѣ до головы тяжка думка: „А нужь, громада не прийме подарунку?" — и та можливо̂сть затревожила ей дуже.

Во̂дтакъ закликала: „Кормо!" Але Кормо не во̂дповѣдавъ нѣчого.

Вона склонила ся надъ нимъ, поклала свои костистй руки на грудь своего мужа и трясла его раменами: „Кормо.... Кормо!"

Але Кормо не во̂дповѣдавъ; во̂нъ бувъ вже мертвый.

Памятайте на „Рускій Народ. Фондъ въ Америцѣ"!